

Beredskapslagens inverkan på verksamheten inom den fria bildningen

Rådande undantagsförhållanden har kraftigt påverkat också läroinrättningarna inom den fria bildningen. Trots att man i många fall snabbt har kunnat övergå till distansundervisning finns det stora ekonomiska utmaningar som kommer att påverka verksamhetsförutsättningarna för många av den fria bildningens upprätthållare. **Ju längre undantagsförhållandena råder, desto större kommer de ekonomiska följderna att bli.**

Alla läroinrättningsformer inom den fria bildningen har effektivt och flexibelt gått in för distansundervisning i alla de utbildningar och kurser där det finns möjlighet till det. Den enkät som Bildningsalliansen skickade ut till sina medlemmar (38 svensk- och tvåspråkiga läroinrättningar) visade att ca 50 % i sin helhet har övergått till distansundervisning medan ca 35 % delvis har gjort det. De som delvis har övergått till distansundervisning har haft kurser eller utbildningar som inte lämpar sig att genomföra på distans eller en studerandestruktur som inte kan tillgodogöra sig distansundervisning. All undervisning för invandrare förverkligas på distans.

De läroinrättningar (15 %) som inte har omvandlat sin närundervisning till distansundervisning har alla kommunala upprätthållare; här är det kommunens riktlinjer som inte har tillåtit instituten att göra denna förändring. Att man inom den fria bildningen har haft möjlighet att flytta över en del av undervisningen på distans har gett många finländare en möjlighet till att vara aktiva, utveckla sig och ta del av ny kunskap också under undantagsförhållanden. De har sålunda kunnat upprätthålla någon form av sociala kontakter och skapa sig en vardag som inte är alltför olik den normala.

Epidemin kommer att ha ekonomiska, sociala och psykiska följder för många. Det påverkar också tillgängligheten till inlärningsmöjligheter och sysselsättningsförutsättningar. När det gäller tiden efter pandemin kommer den fria bildningen att ha en ännu mer betydande roll i vårt samhälle att skapa utbildningar och kurser som svarar på både samhälleliga och individuella utvecklingsbehov samt främjar individers välmående. Därför är det skäl att nu på alla sätt **värna läroinrättningarnas framtida verksamhetsförutsättningar.**

Det är viktigt att trygga den fria bildningens förutsättningar att verka också efter epidemin då behovet av lärande och personlig utveckling samt social växelverkan sannolikt kommer att vara ännu större än innan krisen.

Hur inverkar epidemin på den fria bildningens prestationer?

Finansieringen för den fria bildningen består, beroende på läroinrättningsform, till 57 % eller 63 % av statsandelar och den resterande delen kompenseras av studie- eller kursavgifter samt kommunalt stöd. Trots att man kunnat förverkliga många kurser och utbildningar på distans inom den fria bildningen har också mycket av den verksamhet man planerat inhiberats.

Bildningsalliansen önskar att man beaktar den minskning av antalet prestationer (undervisningstimmar, studerandeveckor och -dygn) som epidemin och beredskapslagen har resulterat i för våra läroinrättningsformer. Pandemin får inte påverka kommande års statsandelsfinansiering som i normalläge påverkas av tidigare års prestationer.

Studeraavgifter

För all utbildning och kursverksamhet inom den fria bildningen, förutom den invandrarutbildning som utförs inom ramen för integrationstiden, uppbärs det studieavgifter. Då studieavgifter i sin helhet eller delvis inte kan uppbäras under våren och sommaren 2020 resulterar det i ett inkomstbortfall som för vissa läroinrättningar kan uppgå till hela 60 %. Det här inkomstbortfallet behöver kompenseras för att inte inskränka på verksamhetsförutsättningarna.

Det behövs ekonomiska stödåtgärder för den fria bildningen

Eftersom det blir betydande inkomstbortfall på ca 15 miljoner euro, speciellt i fråga om uteblivna kursavgifter, under den period som beredskapslagen är i kraft, behövs det ekonomiska insatser också från statsmaktens håll. Övriga inkomstbortfall är uteblivna intäkter från försäljningsverksamhet som vissa läroinrättningsformer har, såsom restaurang- och inkvarteringstjänster. Permitteringar är också aktuella inom de flesta läroinrättningsformerna då en del av verksamheten helt eller delvis har avstannat. Det här behöver beaktas i den tredje tilläggsbudgeten.

Utmaningarna för de olika läroinrättningsformerna samt dess ekonomiska följder

Medborgar- och arbetarinstitut

Medborgarinstitutens prestationer (undervisningstimmar) beräknas i sin helhet vart tredje år. Prestationerna för 2020 påverkar kommande års finansiering som består av en mera stabil kvot (90 %) och en rörlig del (10 %). Varje institut borde komma upp till åtminstone de antal prestationer de får statsandelar för. I Svenskfinland är alla institut kommunala. Då många kommuner just nu har en stram och utmanande ekonomi försätter det också instituten i en svag position. Det finns en stor oro för hur 2020 års prestationer kommer att påverka kommande års finansiering och hur övriga inkomstbortfall, såsom kursavgifter kommer att kompenseras.

Under våren och sommaren 2020 kommer medborgar- och arbetarinstituten att förlora ca **3,5 miljoner** i studieavgifter.

Folkhögskolor

Folkhögskolorna har ordnat en stor del av sina långa utbildningar som distansundervisning. Detsamma gäller den invandrarutbildning som ordnas i folkhögskolorna. De kortare kurserna har man i stort sätt varit tvungen att inhibera. De flesta studerande som bor på internat har flyttat bort och därmed har en stor del av köksverksamheten lagts ner. Epidemin påverkar stort folkhögskolornas verksamhet, prestationer (studerandeveckor), studieavgifter, internatverksamhet och försäljningsintäkter.

Folkhögskolorna **förlorar ca 6,8 miljoner i studieavgifter** under våren och sommaren. Det här behöver beaktas i tilläggsbudgeten. Dessutom påverkas försäljningstjänster såsom inkvarterings- och mötestjänster som ofta är en central del av folkhögskolans intäkter med **ca 5 miljoner euro**. Detta bortfall borde kompenseras i form av extra statsunderstöd.

BILDNINGSS-
ALLIANSEN

Sommaruniversitet

Sommaruniversitetens intäkter består till 60 % av kursavgifter. Det svenska sommaruniversitetet och de tvåspråkiga har helt eller delvis kunnat övergå till distansundervisning. Det ser dock ut som om man inte kommer att kunna rekrytera deltagare till sommarkurserna i samma mån som tidigare p.g.a. pandemin. I vissa fall kommer man att vara tvungen att i sin helhet inhibera sommarkurserna.

Sommaruniversitetens bortfall i kursavgifter kommer att uppgå till ca. **5 miljoner euro** under våren och sommaren 2020.

Idrottsutbildningscenter

Idrottsutbildningscentren kommer att **under perioden 12.3–30.6 förlora ungefär 180 000 studerandedygn**. Den slutgiltiga inverkan på prestationerna och sommarens kursverksamhet är ännu svår att beräkna. Distansundervisning är svår att förverkliga inom idrottsverksamheten eftersom den är baserad på närvaro. Kursverksamheten består av idrottskurser för barns och unga, familjeläger, träningsverksamhet för toppidrottare och motionskurser för vuxna och seniorer.

Studiecentralerna

Studiecentralernas verksamhetsförutsättningar under undantagsförhållandena underlättas av organisationens flexibla struktur och den nära kontakten till förbundsområdet. Studiecentralerna har goda förutsättningar och ett digitalt kunnande att sköta sin verksamhet och stödja medlemsförbunden på distans. En del av kursverksamheten förverkligas som distansundervisning medan en del förflyttas till höstens verksamhet. I värsta fall kan alla kurser inte ordnas om undantagsförhållandena fortsätter under en längre tid. Om de inte kan förverkligas kommer det i första hand att **påverka prestationerna** (undervisningstimmar) och framöver den kommande statsandelsfinansieringen.

Tilläggsinformation:

Bildningsalliansen

Henrika Nordin, verksamhetsledare

tel 044 3531813, henrika.nordin@bildningsalliansen.fi

Bildningsalliansen är en samarbetsorganisation för fritt bildningsarbete i Svenskfinland. Föreningen har 38 svensk- och tvåspråkiga läroinrättningar som sina medlemmar. Det totala antalet studerande inom den svenskspråkiga fria bildningen är ca. 160 000 deltagare. Bildningsalliansen jobbar för att trygga verksamhetsförutsättningarna på svenska för alla läroinrättningsformer och stöder medlemmarna i deras uppdrag genom fortbildning och utvecklingsarbete.

Bildningsalliansen
Georgsgatan 18
00120
Helsingfors

E-post: kansliet@bildningsalliansen.fi
Telefon: + 358 44 353 1813

www.bildningsalliansen.fi